

Lieta C-434/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 16. septembris

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Frankfurt am Main (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 2. septembris

Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

flightright GmbH

Atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A.S.

[..]

Lēmums

lietā

flightright GmbH [..], Potsdama,

prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja

[..]

pret

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A. S. [..], Antalja,

atbildētāja un atbildētāja apelācijas instancē,

[..] [oriģ. 2. lpp.]

Landgericht Frankfurt am Main [Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesas]
24. civillietu palāta [..]

2020. gada 2. septembrī nolēma:

Apturēt tiesvedību.

Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus Savienības tiesību interpretācijas jautājumus:

- 1) **Vai Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris) 4. un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pārreģistrācija uz citu, agrāku lidojumu, ar kuru pasažieris savu galamērķi sasniedz desmit stundas un vienu minūti pirms sākotnēji rezervētā lidojuma paredzētā ielidošanas laika, ir uzskatāma par iekāpšanas atteikuma gadījumu, par kuru ir paredzēta kompensācija?**
- 2) **Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai, lai būtu piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), vai lai pamatotu iekāpšanas atteikumu, par kuru ir paredzēta kompensācija, pasažierim, kā tas principā tiek prasīts Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris) 3. panta 2. punktā vai 2. panta [j] punktā, bija jāierodas uz reģistrāciju vai iekāpšanu norādītajā laikā vai vēlākais 45 minūtes pirms sākotnēji rezervētā lidojuma norādītā izlidošanas laika, lai gan tas faktiski vairs nebija iespējams, jo bija izmantots pārreģistrētais, agrākais aizvietojošais lidojums? [oriģ. 3. lpp.]**

Pamatojums

Prasītāja atbilstoši tai nodotajām tiesībām lūdz izmaksāt kompensāciju sakarā ar iekāpšanas atteikumu saskaņā ar EK Regulu Nr. 261/2004 (turpmāk tekstā – “Regula”).

Cedentiem kā daļa no kompleksā ceļojuma bija apstiprinātas rezervācijas lidojumam, kas bija jāveic atbildētājam 2019. gada 18. aprīlī no Frankfurtes uz Antalju (YQ141) ar paredzēto izlidošanu plkst. 18.40 un paredzēto ielidošanu Antaljā plkst. 23.05. Vienu dienu pirms izlidošanas, 2019. gada 17. aprīlī, ceļojumu organizators viņus informēja, ka viņi esot pārreģistrēti uz citu, agrāku lidojumu (XQ143) ar paredzēto izlidošanu plkst. 09.02 un paredzēto ielidošanu Antaljā plkst. 13.04. To viņi arī veica. Ar aizvietojošo lidojumu cedenti sasniedza savu galamērķi Antaljā 2019. gada 18. aprīlī jau plkst. 13.04, t.i., desmit stundas un vienu minūti pirms sākotnēji rezervētā lidojuma paredzētā ielidošanas laika.

Ar 2019. gada 28. novembra spriedumu *Amtsgericht Frankfurt* [Frankfurtes pirmās instances tiesa] noraidīja prasību, pamatojoties uz to, ka nepastāv nedz atcelšana Regulas 5. panta izpratnē, nedz arī tā saucamā būtiska ielidošanas kavēšanās. Tas nav arī iekāpšanas atteikuma gadījums Regulas 4. panta izpratnē: vispirms cedentiem nav tikusi tieši atteikta iekāpšana, jo viņi, pretēji Regulas 3. panta 2. punktam un 2. panta j) punktam, nebija ieradušies norādītajā laikā vai vēlākais 45 minūtes pirms sākotnēji rezervētā lidojuma norādītā izlidošanas laika

uz reģistrāciju vai iekāpšanu. Turklāt cedentiem pārreģistrācijas rezultātā nebija jāgaida, bet gan viņi varēja pat pusi dienas ilgāk pavadīt atpūtas galamērķī. Saskaņā ar Regulas jēgu un mērķi kompensācijas izmaksa ir paredzēta tikai ielidošanas kavēšanās gadījumā, nevis agrākas ielidošanas gadījumā.

Apelācijas tiesvedībā prasītāja joprojām pārstāv uzskatu, ka maiņa uz citu, agrāku lidojumu ir uzskatāma par iekāpšanas atteikuma gadījumu. **[oriģ. 4. lpp.]**

Apelācijas sūdzības iznākums galvenokārt ir atkarīgs no tā, vai pārreģistrācija pret pasažiera gribu, kura salīdzinājumā ar sākotnēji rezervēto lidojumu ir izraisījusi agrāku ielidošanu galamērķī, ir uzskatāma par iekāpšanas atteikumu.

Šo jautājumu Tiesa līdz šim vēl nav izskatījusi. Tiesa gan 2020. gada 30. aprīļa nolēmumā (lietas numurs C-191/19) ir nospriedusi, ka vienotas rezervācijas un pirmā lidojuma piespiedu pārreģistrācijas uz vēlāku lidojumu gadījumā tiesības uz kompensāciju nepastāv tad, ja, neraugoties uz pārreģistrēto pirmo lidojumu, tiek veikts savienotā reisa otrais lidojums, pasažieriem tādējādi sasniedzot savu galamērķi “plānotajā ielidošanas laikā” bez kavēšanās. Ir tiesa, ka izmaiņas lidojuma rezervācijā rada neērtības. Tomēr tās nevar uzskatīt par “nopietnām” un tādējādi par tādām, par kurām ir paredzēta kompensācija Regulas izpratnē, ja pasažieris savu galamērķi sasniedz sākotnēji “plānotajā ielidošanas laikā”.

Tomēr šis gadījums nav salīdzināms ar šeit aplūkoto gadījumu. Vispirms šajā gadījumā runa nav par savienotā reisa vienotu rezervāciju. Turklāt šajā gadījumā cedenti it īpaši nav sasnieguši savu galamērķi “plānotajā ielidošanas laikā”, bet gan desmit stundas un vienu minūti pirms plānotā ielidošanas laika.

No fakta, ka atcelšanas gadījumā, par kuru pasažieris tika informēts mazāk nekā septiņas dienas pirms paredzētā izlidošanas laika, tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar Regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta iii) daļu ir izslēgtas tikai tad, ja viņš ir saņēmis maršruta maiņas piedāvājumu, sakarā ar kuru viņš var izlidot ne vairāk kā vienu stundu pirms iepriekš paredzētā izlidošanas laika un sasniegt savu galamērķi mazāk nekā divas stundas pēc paredzētā ielidošanas laika, varētu izrietēt, ka arī pārreģistrācijas gadījumā tiesības saņemt kompensāciju pastāv tad, ja piedāvātais aizvietojošais lidojums izlido vairāk nekā vienu stundu agrāk nekā rezervētais lidojums, vai arī vairāk nekā vienu stundu agrāk ielido galamērķī.

Par labu tam, ka pastāv iekāpšanas atteikums, par kuru ir paredzēta kompensācija, varētu liecināt arī tas, ka, lai gan agrāks lidojums teorētiski var nozīmēt ilgāku uzturēšanās laiku galamērķī, tomēr pasažieris to ne vienmēr vēlas, piemēram, tāpēc, ka lidojums nebija daļa no brīvdienu ceļojuma, vai arī tāpēc, ka agrāka ielidošana rada vajadzību pēc vēl vienas nakšņošanas galamērķī, par kuru ir jāmaksā, vai arī tāpēc, ka **[oriģ. 5. lpp.]** ielidošana notiek nakts laikā. Visas šīs neērtības varētu pamatot kompensācijas piešķiršanu.

Gadījumā, ja šāda pārreģistrācija uz agrāku lidojumu ir uzskatāma par iekāpšanas atteikuma gadījumu Regulas 4. panta izpratnē, rodas papildu jautājums, vai arī šajā gadījumā ir piemērojama Regula, t.i., vai pasažierim norādītajā laikā ir bijis

jāierodas uz reģistrāciju, kā prasīts Regulas 3. panta 2. punktā, un vai pasažierim turklāt ir bijis jāierodas uz iekāpšanu, kā prasīts Regulas 2. panta i) punktā.

Jautājumu par to, vai šīm prasībām vienmēr ir jābūt izpildītām, t.i., it īpaši, vai, lai Regula būtu piemērojama, noteikti ir nepieciešams, ka pasažieris norādītajā laikā ir bijis ieradies uz sākotnēji rezervētā lidojuma reģistrāciju arī tad, ja, kā tas ir šajā gadījumā ar savlaicīgi paziņotu pārreģistrāciju un attiecībā pret rezervēto lidojumu agrāka aizvietojošā lidojuma veikšanu, faktiski tas nav bijis iespējams, Tiesa līdz šim, tostarp arī Tiesas 2020. gada 30. aprīļa nolēmumā (lietas numurs C-191/19), vēl nav viennozīmīgi izlēmusi. Arī minētā nolēmuma pamatā bija faktiskie apstākļi, kad pasažieris pret viņa gribu tika pārreģistrēts uz citu lidojumu. Tiesa pauda kritiku, ka no prejudiciālā jautājuma nav izrietējis, vai prasītāja tajā Regulas 3. panta 2. punktā paredzētajā laika periodā faktiski bija ieradies uz reģistrāciju. No tā gan varētu secināt, ka Tiesas ieskatā arī iepriekš paredzēta iekāpšanas atteikuma gadījumā pasažierim ir jāierodas uz reģistrāciju. Tomēr nevar izslēgt, ka Tiesa šo prasību paredz tikai tad, ja, pretēji tam, kā tas ir šajā lietā, pasažieris nolēmj neveikt pārreģistrēto aizvietojošo lidojumu un tā vietā joprojām vēlas veikt sākotnēji rezervēto lidojumu. Savukārt jautājums, vai pasažierim bija jāierodas uz iekāpšanu arī tad, ja viņš, kā tas ir šajā lietā, veic pārreģistrēto aizvietojošo lidojumu, Tiesas 2020. gada 30. aprīļa nolēmumā (lietas numurs C-191/19) paliek atklāts. **[oriģ. 6. lpp.]**

Gadījumā, ja pastāv tā saucamais iepriekš paredzētais iekāpšanas atteikums, t.i., kad pārreģistrācija tiek paziņota vairākas dienas pirms paredzētās izlidošanas, Regulas 3. panta 2. punktā un 2. panta i) punktā noteiktās prasības varētu būt liekas. Saskaņā ar *BGH* [*Bundesgerichtshof*; Federālās augstākās tiesas] [...] judikatūru Pasažieru tiesību regula no teleoloģiskās interpretācijas viedokļa būtu jāierobežo tādējādi, ka tā saucamā iepriekš paredzēta iekāpšanas atteikuma gadījumā pasažierim nevar tikt prasīts, lai viņš tomēr ierodas uz reģistrāciju vai iekāpšanu. Ņemot vērā Pasažieru tiesību regulā paredzēto augsto aizsardzības līmeni, nebūtu taisnīgi pieprasīt pasažierim doties uz lidostu un lūgt iekāpšanu, ja no paša sākuma ir skaidrs, ka pārvadāšana viņam tiks atteikta. Tā būtu bezjēdzīga formalitāte. Turklāt tas būtu negodprātīgi, ja gaisa pārvadātājam būtu iespēja kavēt nosacījumu izpildi saistībā ar tiesībām saņemt kompensāciju sakarā ar iekāpšanas atteikumu tādējādi, kas tas pasažierim liedz piekļuvi reģistrācijai vai iekāpšanai. Līdz ar to tā saucamā iepriekš paredzēta iekāpšanas atteikuma gadījumos tiesības saņemt kompensāciju nevar padarīt atkarīgas no tā, vai pasažieris ir ieradies uz reģistrāciju.

[..]